

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1.4.2008
COM(2008) 169 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK
ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK**

a vámunió fejlődése érdekében követendő stratégiáról

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK

a vámunió fejlődése érdekében követendő stratégiáról

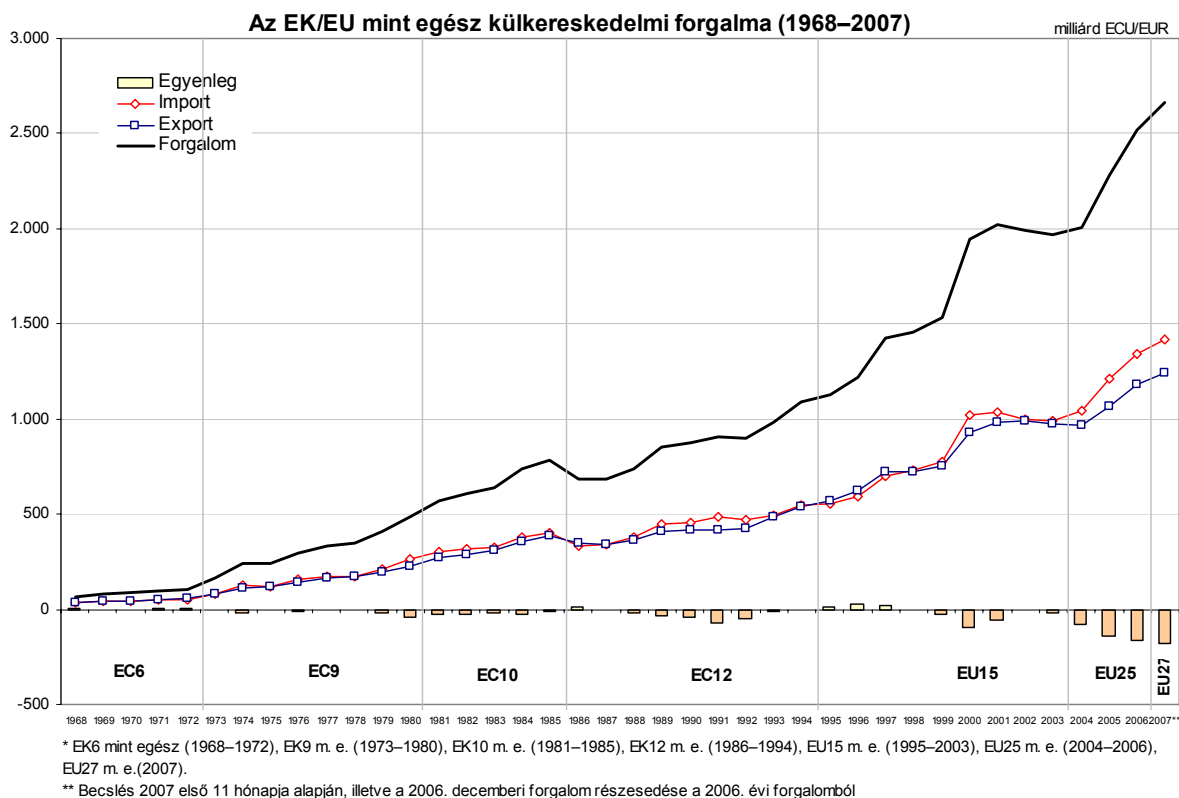
1. BEVEZETÉS

Az Európai Unió (EU) vámuniója, amely 2008. július 1-jén ünnepli fennállásának negyvenedik évfordulóját, az Európai Közösség egyik tartópillére. Létrehozása óta mind mennyiségi értelemben (a tagok számának 6-ról 27-re való növekedésével), mind minőségi szempontból (egységes piaccá alakulva) sokat fejlődött. Az Unión belüli és a harmadik országokkal folytatott kereskedelem megkönnyítésével hozzájárult Európa jólétéhez.

A Bizottság a tagállamokkal karöltve mélyrehatóan elemezte a vámügyi rendszer szerepét, és az eredményeket magas szinten megvitatta a tagállami vámszervekkel. Széles körű az egyetértés abban, hogy a munkavégzési módszereket javítani kell, egyúttal pedig meg kell erősíteni az átfogó koordinációt. Ezért fontos gondoskodni arról, hogy az alábbiakban bemutatandó stratégia kellő politikai támogatottságot élvezzen.

Napjainkban a vámügynek gyorsan változó környezetben kell helyt állnia: folyamatosan fejlődnek a gyártási módszerek és a fogyasztási szokások, bővül a nemzetközi kereskedelem, új fenyegetések (terrorizmus, szervezett bűnözés, éghajlatváltozás) és új kockázati tényezők (veszélyes anyagok kereskedelme) jelennek meg.

Ebben a környezetben az európai uniós vámszervek igen fontos szerepet töltenek be: az a küldetésük, hogy a szállítási lánc teljes egészének ellenőrzés alatt tartásával, mind a külső határokon, mind az EU-n belül, mindenkor gondoskodjanak a társadalom védelme és a kereskedelem folyamatosága iránti igény egyensúlyáról. A vámhatóságok információkkal rendelkeznek az EU-ba behozott és az EU-ból kivitt áruk minden mozgásáról, és az egyes árutípusokat bonyolult rendszerek és módszerek révén tartják ellenőrzésük alatt. Az Európai Unió külső határain hatalmas mennyiségű áru halad át.

A vámszervek 2006-ban mintegy 173 millió vámáru-nyilatkozatot dolgoztak fel.¹ Ilyen hatalmas mennyiséget komoly fennakadások nélkül, a csalárd, nemkívánatos és jogosulatlan árumozgások kizárásával csak egy kiváló hatékonyságú vámrendszer képes kezelni.

Annak biztosítására, hogy a vámhatóságok e kihívások közepette is elláthassák feladataikat, nagyra törő reformfolyamat vette kezdetét. Ennek első eleme a jogszabályi környezet korszerűsítése: nemsokára napvilágot lát a nemrég elfogadott Korszerűsített Vámkódex.² A reform második eleme egy „papírtmentes vám- és kereskedelmi környezet”, az úgynevezett *páneurópai elektronikus vámrendszer* folyamatban lévő kiépítése egy európai parlamenti és tanácsi határozat³ alapján, aminek eredményeképpen megbízható kommunikációs lánc jön létre valamennyi vámhivatal, a vámhatóságok és a határokon működő többi hatóság, illetőleg a hatóságok és a kereskedelem résztvevői között.

Ez a közlemény egy harmadik, a vámhatóságok jövőbeli **szervezetére és személyi állományára** összpontosító elemmel kívánja kiteljesíteni a reformfolyamatot. Az alábbiakban a vámügy megújított stratégiai célkitűzéseire alapozva átfogó, hosszú távú fejlesztési irányvonalra teszünk javaslatot, amelynek lényege a munkamódszerek korszerűsítése, a személyi állomány felkészültségének fejlesztése és az erőforrások átcsoportosítása hatékony és eredményes módon.

¹ Ugyanebben az évben a behozott és a kivitt áruk összértéke 2500 milliárd EUR volt.

² Javaslat: Az Európai Parlamenti és a Tanács rendelete a Közösségi Vámkódex létrehozásáról (Korszerűsített Vámkódex), COM(2005) 608, 2005. december 5.; a Tanács közös álláspontja, HL C 298. E, 2007.12.11., 1. o.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 70/2008/EK határozata, HL L 23., 2008.1.26., 21. o.

A reformfolyamat e harmadik, utolsó elemével lehetővé válik, hogy a vámügy lépést tartson a nemzetközi kereskedelem fejlődésével, továbbra is biztosíthassa a lakosság, a vállalkozások és az állami szervek részéről elvárt védelmet, egyúttal pedig hozzájárulhasson az Európai Unió gazdasági versenyképességének fokozásához.

2. A VÁMÜGY ALAPVETŐ SZEREPE

Az egységes piac létrehozása azt jelentette, hogy a tagállamok közötti határokon megszűnt mindenfajta vámellenőrzés. A nemzeti vámhatóságok feladata az lett, hogy az áruforgalom tekintetében a külső határokat védjék, és mintegy kizárólagos „tűzfalként” működjenek a jogellenes, illetve veszélyes kereskedelem és az egységes piacon belüli mozgásszabadság között.

A nemzeti hatóságok részt vesznek emellett a Közösség pénzügyi érdekeinek hathatós védelmében is – gondoljunk csak arra, hogy az importárakra kivetett vámok a közösségi költségvetés bevételi főösszegének 15%-át képviselik (kb. évi 17 milliárd EUR).

Az egységes piac 1993-as létrehozása óta sokat változott a nemzetközi kereskedelmi környezet: az áruk és a nyersanyagok beszerzési forrásai világméretűvé szélesedtek, és egyes újszerű eljárások, például az éppen időben (just-in-time) történő szállítás következtében a gazdasági szereplők részéről fokozódott a kíméletesebb vámellenőrzések iránti igény. Ezzel párhuzamosan egyre kiismerhetetlenebbekké válnak a terror- és a bűnszervezetek módszerei.

Az európai uniós vámszervek – más hatóságokkal szorosan együttműködve – olyan **központi helyet** foglalnak el, amely lehetővé teszi számukra, hogy:

- támogassák a jogszerű kereskedést, erősítsék a versenyképességet,
- gondoskodjanak a vámok és az adók szabályos megfizetéséről,
- felvegyék a küzdelmet a hamisítás és a kalózkodás ellen,
- támogassák a csalás más formái, a szervezett bűnözés, a kábítószerrel való visszaélés és a terrorizmus elleni küzdelmet, ennek érdekében az információk feldolgozásával, a kereskedelmi szokások változásainak megfigyelésével és kockázatelemzéssel törekedjenek a csalást, a terrorizmust és a szervezett bűnözést megvalósító tevékenységi formák észlelésére,
- kereskedelempolitikai intézkedéseket (például preferenciális kereskedelmi megállapodásokat, vámkontingensekkel kapcsolatos és dömpingellenes intézkedéseket) hajtsanak végre,
- mindennemű veszélyes anyaggal szemben védjék a környezetet és a lakosságot.

3. ALKALMAZKODÁS A VÁLTOZÓ KÖRÜLMÉNYEKHEZ, A KÜLÖNBÖZŐ KIHÍVÁSOKHOZ

A vámhatóságoknak napjainkban gyorsan változó környezetben, számos kihívás mellett kell működniük, ugyanakkor azonban továbbra is kimagasló színvonalon kell szolgálniuk az Európai Unió lakosságát és vállalkozásait.

A vámügy jogi és műszaki hátterének korszerűsítése és egyszerűsítése évekkel ezelőtt, 2005-ben kezdődött a Közösségi Vámkódex jelentősebb módosításának⁴ elfogadásával, ami megteremtette a jogi keretet ahhoz, hogy az európai uniós vámszervek több, világviszonylatban a legfejlettebbek közé tartozó védelmi követelmény alkalmazását is vállalhassa, ugyanakkor pedig olyan feltételeket alakítson ki, amelyek nem lehetetlenítik el a jogszerű kereskedelmet. E módosítás végrehajtása a várakozások szerint 2009 közepére fog befejeződni.

Teljes körű végrehajtását követően a Korszerűsített Vámkódex olyan, időközben szükségessé vált egyszerűsítésekről fog gondoskodni, amelyek jobba, gyorsabbá és olcsóbbá teszik a vámszervek működését és a kereskedelmet.

Az elektronikus vámrendszerekről szóló határozat máris jelentős előrelépést jelent a nemzeti vámügyi információs és kommunikációs rendszerek összekapcsolásában, előnyeiket mind a vámszervek, mind a kereskedelem résztvevői élvezik. A páneurópai elektronikus vámkörnyezet a korszerű logisztikai igények kielégítésével hozzájárul az Európában működő vállalkozások versenyképességének javulásához, mérsékli a szabályok betartásának költségvonzatait, és javítja az Európai Unió külső határainak biztonságát.

Az a nemrégiben előterjesztett javaslat,⁵ amely a vámügyi együttműködés területén nyújtott kölcsönös igazgatási segítségnyújtásra irányadó rendelkezések⁶ módosítását célozza, karcúsítani és jobbitani fogja a jelenlegi informatikai rendszereket, és a vámügy területén növelni fogja a csalás elleni küzdelem lehetőségeit.

Ezek olyan fontos jogi és műszaki jellegű lépések, amelyek mind a közvetlen jövő, mind a középtávú folyamatok tekintetében hasznos eszközökkel vértetik fel a vámszerveket.

Ennél azonban **mélyebbre kell tekinteni**, és olyan **stratégiai keretet** kell kitűzni, amelynek révén, összehangolt módon, korszerűsíthetők a vámszervek munkavégzési módszerei, és ezzel párhuzamosan biztosíthatók a megfelelő erőforrások.

4. STRATÉGIAI KERET...

A mindent átfogó cél a vámügy központi szerepének megtartása oly módon, hogy a vámszervek a kereskedelem korszerű, felelősségteljes partnerei maradhassanak, tovább védhessék a Közösség pénzügyi, biztonsági és védelmi érdekeit, együttműködhessenek a többi kormánysszervvel, és kellően fel legyenek készülve a válsághelyzetek kezelésére és az új közpolitikai igények kielégítésére. Ennek érdekében az EU vámügyi rendszerének közös stratégiai célkitűzésekre kell igazodnia.

... közös stratégiai célokkal:

---

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2005/EK rendelete (2005. április 13.) a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet módosításáról, HL L 117., 2005.5.4., 13. o.

⁵ Javaslat a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági szabályozás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló, 1997. március 13-i 515/97/EK tanácsi rendelet módosítására, COM(2006) 866, 2006. december 22.

⁶ Az EU és harmadik országok között létrejött megállapodások a vámügyi együttműködés területén nyújtandó kölcsönös igazgatási segítségnyújtásra irányadó rendelkezésekről.

- **Védelem:** *A vámügyi rendszer védi a társadalmat és a Közösség pénzügyi érdekeit, e célból:*

1. biztosítja a vámok és az adók szabályszerű és hatékony beszedését;
2. hatékony intézkedéseket fogantatosít a jogellenes, a korlátozás és a tilalom alá eső árukkal kapcsolatban;
3. a terrorizmus és a bűnözés elleni küzdelemhez való hozzájárulás érdekében továbbfejleszti hatékony kockázatelemzési tevékenységét, különös figyelmet fordítva a jogellenes kábítószer-kereskedelemre, a hamisított és a kalóztermékekkel folytatott kereskedelemre;
4. megelőzi és felismeri a csalás és a vámjogi rendelkezésekkel való visszaélés eseteit, továbbá – nemzeti keretek között – gondoskodik ezen esetek kivizsgálásáról és az elkövetők felelősségre vonásáról;
5. a vám- és a mezőgazdasági szabályozás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében él a kölcsönös igazgatási segítségnyújtás eszközével.

- **Versenyképesség:** *A vámügyi rendszer támogatja az európai vállalkozások versenyképességét, e célból:*

1. korszerűsíti a vámszervek működési környezetét és munkavégzési módszereit (például felkészül a rendszerelvű módszerek bevezetésére, fokozza a munkavégzési módszerek összehangolását stb.);
2. megvalósítja a papírmentes vámkezelési környezetet (elektronikus vámkörnyezet);
3. kezdeményező módon lép fel a standardok tekintetében, ennek kapcsán – indokolt esetekben – megerősíti a Vámigazgatások Világszervezete által kidolgozott és egyéb nemzetközi standardokat, továbbá uniós szinten olyan új standardokat fejleszt ki, amelyek modellként szolgálhatnak az egész világ számára.

- **Segítő tevékenység:** *A vámügyi rendszer továbbra is segíti a jogszerű kereskedést, e célból:*

1. ellenőrzési rendszereit úgy alakítja ki és úgy fejleszti tovább, hogy az ellenőrzések csak oly mértékben akadályozzák az árumozgásokat, illetőleg az adminisztrációs terhek csak oly mértékűek legyenek, amilyen mértékűt a közpolitikai célok, különösen a védelmi követelmények feltétlenül indokolnak;
2. az előírásoknak való megfeleléshez szükséges költségek csökkentése érdekében könnyített bánásmódban részesítik a jogszerű tevékenységet folytató gazdasági szereplőket.

- **Ellenőrzés:** *A vámügyi rendszer ellenőrzés alatt tartja és szervezi a nemzetközi árumozgások céljára igénybe vett szállítási láncokat, e célból:*

1. továbbfejleszti és megerősíti a hatékony ellenőrzéseket, és gondoskodik arról, hogy ezekre az ellenőrzésekre a szállítási lánc legmegfelelőbb pontján kerüljön sor (legyen ez országhatáron vagy valamely ország területén belül);

2. helyesen és következetesen alkalmazza az áruk ellenőrzésére és az árumozgásokra vonatkozó közösségi és nemzeti jogi rendelkezéseket;
3. javítja a kockázatokra vonatkozó információk hatékony és rendszeres megosztását;
4. a szállítási lánc teljes hossza mentén megvalósuló ellenőrzés és szervezés érdekében megfontolja az információmegosztás lehetőségeit a legfontosabb kereskedelmi partnerek irányában.

• **Együtműködés:** *A vámügyi rendszer minőségi együttműködést tart fenn a tagállami vámhatóságok között, a vámszervek és más kormányzati szervek között, valamint a vámszervek és az üzleti szektor között, továbbá fejleszti és javítja ezeket az együttműködési formákat, e célból:*

1. mélyíti a meglévő vámügyi együttműködést;
2. koordinálja a Közösség pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló erőfeszítéseket;
3. vezető szerepet vállal az országhatárokon működő többi szervvel való lehető legzavartalanabb együttműködés koordinációs mechanizmusainak kialakításában (egyablakos ügyintézés);
4. javítja a vállalkozások rendelkezésére álló együttműködési és konzultációs mechanizmusokat;
5. harmadik országokkal kötött megállapodások révén megerősíti a nemzetközi vámügyi együttműködést vagy **kölcsönös igazgatási segítségnyújtást**, bővíti a nemzetközi jogfejlesztő és döntéshozatali fórumokon (embargók, környezetvédelmi megállapodások, a szellemi tulajdonnal kapcsolatos megállapodások stb.) való részvételt.

• *...és egy olyan közös koncepcióval, amelyet követve új munkavégzési módszerek alakíthatók ki, és fejleszthető a résztvevők felkészültsége:*

E stratégiai célok elérése érdekében koncepciót kell kialakítani a vámszervek közös munkavégzési módszereinek továbbfejlesztésére és az igényekhez való hozzáigazítására. **A vámrendszer működésének hatékonysága és eredményessége csakis a szakmai készségek és képességek, valamint az erőforrások folyamatos fejlesztésével és stratégiai szemléletű finanszírozásával biztosítható.** Az e közleményben felvázolt stratégia olyan strukturált megközelítésmódot tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a fejlesztésekre **időütemezésüket és tárgyukat tekintve összehangolt módon kerüljön sor mind a 27 tagállamban.**

5. A STRATÉGIAI KERET SZÜKSÉGESSÉGE

Mindezek eléréséhez alapvető fontosságú a tagállamok támogatása. Mielőtt a tagállamokkal szoros együttműködésben a Bizottság hozzálátna egy stratégiai terv (amely a stratégia általános elveit fogja meghatározni) és egy átfogó megvalósítási terv (amely a tervezhetőség érdekében a stratégiai terv megvalósításához szükséges összes feladatot és projektet fogja részletesen leírni) kidolgozásához, szeretne meggyőződni arról, hogy a Tanács a fentieknek megfelelően egyetért a közös stratégiai célokkal és a közös koncepció kialakításának szükségességével.

Az elektronikus vámrendszerről szóló határozat végrehajtása során szerzett tapasztalatokból kiindulva, amelynek kapcsán többéves stratégiai terv biztosítja valamennyi szereplő (a Bizottság, a tagállamok és a gazdasági szereplők) számára az erőforrások tervezéséhez szükséges alapadatokat, a Bizottság a fentiekben felsorolt közös stratégiai célok összehangolt, közös elérése érdekében egy hasonló stratégia kidolgozását javasolja.

6. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság felkéri a Tanácsot, hogy:

- hagyja jóvá a fentiekben ismertetett stratégiai keretet,
- támogassa azokat az erőfeszítéseket, amelyek annak biztosítására irányulnak, hogy valamennyi adatcsererendszer és adatbázis, ideértve a csalás elleni küzdelmet segítő rendszereket és adatbázisokat is, műszakilag átjárható legyen és egymást kiegészítve működjön,
- kérje fel a Bizottságot, hogy a tagállamokkal és a Vámpolitikai Csoporttal együttműködve dolgozzon ki a tárgyban stratégiai tervet és átfogó megvalósítási tervet,
- vegye figyelembe, hogy a folyamatban lévő kezdeményezések kiegészítéseképpen a fentiekben felvázolt stratégia a 2013-tól 2019-ig terjedő időszakra vonatkozóan jelöli ki világosan a vámügyi rendszer továbbfejlesztésének irányát.